

Kalendarium tisdagssammankomster

Svenska
Läkaresällskapet

2 februari ETISKT FÖRHÅLLNINGSSÄTT I SJUKVÅRDEN.

Deltagare: Ingemar Engström (moderator), Per-Arne Fall, Kristina Söderlind Rutberg, Mattias Lundquist

Vilka innebörder kan begreppet etiskt förhållningssätt ha? Finns det bara ett etiskt förhållningssätt eller finns det flera att välja bland? Är det förhållningssättet som är det viktiga eller är det handlingarna? Hur kan läkarutbildningen befrämja ett etiskt förhållningssätt i sjukvården? Med utgångspunkt från några konkreta exempel i sjukvårdens vardag diskuteras dessa frågeställningar tillsammans med några ledamöter i delegationen för medicinsk etik. ●

9 februari LÄKARETIKEN OCH DE APATISKA FLYKTINGBARNEN.

Deltagare: Göran Bodegård, Ingemar Engström, Agneta Pleijel, Astrid Seeberger, Gellert Tamas, m.fl.

Debatten om asylsökande barn med apatisk uppgivenhet som yttrar sig i svåra funktionsbortfall har varit intensiv under

de senaste åren. Uppgivetthetsyndrom är ett komplext medicinskt problem där den offentliga diskussionen har grumlats av mytbildningar som har kunnat avfärdas, som att tillståndet är en följd av manipulativt vanvård.

Trots alla kunskaper som finns idag hotas apatiska barn fortfarande av utvisning vilket är ett brott mot Barnkonventionen och de mänskliga rättigheterna. Läkare möts av myndighetskrav när det gäller bedömningen av barnens tillstånd inför en eventuell utvisning. Mötet ger en medicinsk, juridisk och etisk bakgrund till problematiken kring de apatiska barnen. Det är viktigt att läkarkåren tar ställning när humanismen i vården och samhället är i fara. ●

16 februari VÅGA VÄGRA VANVÅRD – VÅRDPLATSBRIST VÄGEN TILL VALHALL?

Deltagare: Klas Sjöberg (moderator), Lars-Erik Holm, Thomas Kjellström, Mikael Köhler, Cecilia Mattsson, Håkan Olsson

Sverige har det lägsta antalet vårdplatser per capita i Europa, en medelbeläggning på över 100% och sannolikt bara 2/3

av det antal vårdplatser som behövs för en effektiv vård.

Ytterligare neddragningar kommer med stor sannolikhet att leda till försämrad vård och paradoxalt även till en dyrare vård. Vi måste nu samla läkarkåren och de organisationer som bistår i kvalitetsarbetet så vi tillsammans kan påverka sjukvårdens organisation i en riktning som möjliggör en vård som är medmänsklig och värdig för den enskilde där inte bara produktionsiffror och besparingar styr. ●

23 februari KOMMUNIKATION OCH KÄRLEK.

Vad händer i mötet mellan människor? Vad styr valet av partner?

Deltagare: Sofia Elm, Kandidatföreningen (moderator), Jan Marcusson, Malena Ivarsson (sexolog)

Bakom kärlek finns både biologi och psykologi. Jan Marcusson är professor och överläkare på minnesmottagningen på Universitetssjukhuset i Linköping och har ett stort intresse för kommunikation.

Malena Ivarsson är socionom och sexolog och har fördjupat sig inom Jungiansk psykologi. Tillsammans kommer de att diskutera hur möten mellan människor leder till att kärlek uppstår och ibland även slutar i äktenskap. ●

9 mars KOMMERSIELLA GENTESTER FÖR ATT KARTLÄGGA SIN ARVSMASSA.

Deltagare: Karl-Henrik Gustavson (moderator), Ulf Landegren, Johan Björkegren, Caroline Graff, Mats G. Hansson

Dagens DNA-test ger begränsade möjligheter att försäga vilka sjukdomar en person kommer att drabbas av, men i framtiden kan man få hela sitt genom avläst. Tolkningarna av denna enorma informationsmängd kommer också att förbättras kraftigt och gentester kan vara ett första steg på vägen till en mer personlig vård. Att försäga sjukdom kommer dock fortfarande att vara svårt, på grund av de komplexa processer som styr deras uppkomst.

Flertalet monogent nedärvda sjukdomar är sällsynta. Det är därför osäkert om det lönar sig att testa människor utan känd ärftlighet för sådana sjukdomar. Vid multifaktoriella sjukdomar är det däremot vanligare att DNA-sekvensvarianter som är vanliga i befolkningen kan påverka risken att insjukna. Till gruppen multifaktoriella sjukdomarna räknas tillstånd där den ärftliga konstitutionen, tillsammans med miljöfaktorer, bidrar till sjukdomens uppkomst. Hit hör hypertoni, hjärt-kärlsjukdomar, tumörsjukdomar, diabetes typ2, allergier och psykiska sjukdomar. Det är viktigt att en provtagning för att kartlägga en persons genom föregås och åtföljs av informationssamtal, som avhandlar de genetiska, medicinska, etiska och psykologiska frågor som är associerade med en kartläggning av vederbörandes genom. Det kommer därför att behövas kliniska genetiker och genetiska informatörer för att tillgodose det ökade behovet av genetisk information.

Med hjälp av information om vårt genom kan man i vissa fall få kunskaper om framtida sjukdomsrisker, vilket kan göra att man kanske tecknar försäkringar för att gardera sig mot framtida sjukdom. Försäkringsbolag och arbetsgivare kan ha intresse av

att skydda sig mot dessa konsekvenser genom att ställa frågor till kunder respektive anställda om eventuella ärftliga riskfaktorer. Kommersiella gentester väcker därför många frågor om etik och genetisk integritet. ●

16 mars SÄKRA ABORTER OCH SÄKER FÖRLOSSNING.

En global rättighetsfråga.
Deltagare: Charlotta Grunewald (moderator), Staffan Bergström, Kristina Gemzell

Årligen dör cirka 500 000 kvinnor i samband med graviditet, förlossning och barnsängstid. Millenniemålet fem (MDG 5) innefattar förbättringar i mödras hälsan globalt med målet att mödradödligheten ska minska med tre fjärdedelar år 2015. Det finns länder som är på god väg, men framförallt i Subsahariska Afrika är mödradödligheten oförändrad. Orsakerna hör samman med fattigdom, diskriminering, resursbrist i mödra- och förlossningsvården, brist på kvalificerad personal och frånvaro av samhällsengagemang.

Säkra aborter och säker förlossning framstår alltmer som en rättighetsfråga. Amnesty International fokuserar nu på mödradödlighet. ●

23 mars ENGELSKA TERMER I VÅRT MEDICINSPRÅK

– praktiska eller störande?
Deltagare: Magnus Fogelberg (moderator) m.fl.
Föreläsare: Jörgen Malmquist

Engelskan har världsdominans i tal och skrift inom medicinens område. Det gäller både de biomedicinska grundvetenskaperna och sjukvården. Nya engelska termer och termförkortningar utvecklas i rask takt. Det

kan verka praktiskt att ta dem i bruk i befintligt skick. Massmedierna medverkar till en sådan import. Men nackdelarna är uppenbara, särskilt inom sjukvården. De som är verksamma där måste kunna kommunicera begripligt med många omvärldar. Först och främst med de vårdsökande och deras närstående, men dessutom med sjukvårdens administrativa och politiska sfärer och med massmedierna. Då är det oftast ingen fördel att engelskan invaderar när "greklatinet" går tillbaka. Men undantag finns. Fortlöpande granskning och debatt är behövliga. ●

13 april KAN DE NATIONELLA RIKTLINJERNA FÖR DEPRESSIONSSJUKDOM OCH ÅNGESTSYNDROM FÖRBÄTTRA BEHANDLINGEN?

Deltagare: Yngve Gustafson (moderator), Lars Erik Holm, GD Socialstyrelsen, Mikael Landén m.fl. ●

20 april FRÅN ALLVETARE TILL DATORLETARE

– om läkarrollen i en ny tid.
Deltagare: David Svaninger, Kandidatföreningen m.fl.

Under 1900-talet har inte bara samhället genomgått förändringar, utan också läkarrollen.

För inte så länge sedan kunde bilden av läkaren vara en vitrockad, auktoritär och allsmäktig doktor. I dag stannar bilden långt innan den vita rocken. Läkaren ifrågasätts och har tappat sin tidigare något upphöjda roll i samhället.

Sammankomsten kommer att bjuda på en kort odyssey genom historien och en diskussion om läkarrollen idag och vad vi kan förvänta oss. Hur hanterar vi läkarrollen när yttre attribut och auktoritet kläs av? Hur ska man hantera en roll där man förväntas vara allvetare, men där den snabbt ökande kunskapsmassan snarare gör skrået till ständiga datorletare? Där patienten snabbt når samma information och den naturliga läkarrollen inte längre är så naturlig. ●

27 april PROSTATACANCERBEHANDLINGENS UTVECKLING UNDER TVÅ DECENNIER – från kastrationsbehandling till smarta molekyler och robotkirurgi.

LENNANDERFÖRELÄSNING
Föreläsare: Jan-Erik Damber ●

Webbsända tisdagsmöten
www.sls.se

Föredrag och debatter i aktuella medicinska ämnen

Välkommen att se och höra föredragen 17.30 i Svenska Läkaresällskapets hus | Klara Östra Kykogata 10 | Stockholm

Efter sammankomsten serveras mat i restaurangen till självkostnadspris | Du behöver inte föränmäla dig!

Du kan även följa tisdagssammankomsterna via webb-tv direkt eller i efterhand på www.sls.se

Vill du ordna en tisdagssammankomst? Mejla ditt förslag till britt.nordlander@karolinska.se